

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут управління, технологій та права

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

«СХВАЛЕНО»

на засіданні приймальної комісії
ДУІТ
Протокол № 2 від «03» лютого 2020 р.

Ректор ДУІТ

В.В. Панін

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту управління,
технологій та права
Протокол № 6 від «21» січня 2020 р.

Голова Вченої ради Інституту

М.В. Ковбатюк

ПРОГРАМА

**додакового вступного випробування на навчання
для здобуття рівня вищої освіти – другого (магістерського) зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на
базі освітньо-кваліфікаційного рівня «БАКАЛАВР» або рівня
вищої освіти – першого (бакалаврського)**

Київ - 2020

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	3
3. ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН.....	4
3.1 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА».....	4
3.2 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА».....	6
3.3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ».....	7
3.4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК».....	8
4. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ.....	10
4.1 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА».....	10
4.2 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА».....	11
4.3 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ».....	12
4.4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК».....	12
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	13

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма додаткового вступного випробування на навчання для здобуття рівня вищої освіти – другого (магістерського) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (далі – Програма) є нормативним документом Державного університету інфраструктури та технологій, який розроблено кафедрою фінансів і кредиту на основі освітньо-професійної програми підготовки «бакалавра» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України та згідно Правил прийому вступників до Державного університету інфраструктури та технологій.

Мета додаткового вступного випробування – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого рівня вищої освіти – першого (бакалаврського) за іншою спеціальністю і відбір серед абітурієнтів з метою навчання для здобуття рівня вищої освіти – другого (магістерського) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Результат додаткового вступного випробування (з урахуванням документу про здобутий раніше освітній ступінь) визначається як допуск до складання основних вступних випробувань і визначається у формі – склав/ не склав.

Додаткове вступне випробування включає базові питання з наступних дисциплін навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» або рівня вищої освіти – першого (бакалаврського):

- Банківська система;
- Бюджетна система;
- Страхування;
- Фінансовий ринок;

Екзаменаційні білети включають 1 теоретичне питання.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідь оцінюється як зараховано/не зараховано.

3. ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН

3.1 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Тема 1. Банківська система України

Основні етапи створення і сучасний стан банківської системи України. Поняття банківської системи, її структура і функції, завдання. Нормативно-правова база функціонування банківської системи України. Види банківських систем, їх відмінності та особливості функціонування сучасних банківських систем розвинутих країн.

Тема 2. Створення та організація діяльності комерційного банку

Поняття комерційного банку, нормативно-правові документи, що регулюють його діяльність. Види і форми організації комерційних банків. Принципи діяльності комерційних банків та їх основні функції.

Види банківських операцій. Пасивні операції банку і їх загальна характеристика. Активні операції банку, їх зміст і характеристика. Основні види банківських послуг. Операції банку з обслуговування власної господарчої діяльності.

Порядок реєстрації банків. Вимоги до засновників та установчих документів комерційного банку. Характеристика документів, що подаються для реєстрації банку. Джерела та особливості формування капіталу.

Ліцензування банківської діяльності. Особливості створення банків за участю іноземного капіталу.

Організаційна структура та управління банком. Вищий орган управління та його завдання. Спостережна рада банку та її функції. Виконавчі та контрольні органи банку. Структура функціональних підрозділів банку та критерії їх створення

Тема 3. Формування ресурсів комерційного банку

Банківські ресурси, їх склад і загальна характеристика. Власний капітал банку, структура і джерела формування. Проблеми капіталізації вітчизняних банків.

Депозити та вклади як головне джерело банківських ресурсів. Поточні депозити, їх види та економічна характеристика. Види та методи залучення вкладів населення.

Особливості залучення ресурсів на міжбанківському ринку. Залучення коштів шляхом рефінансування Національним банком України.

Залучення коштів за рахунок випуску банком боргових зобов'язань.

Тема 4. Розрахунково-касові операції комерційного банку

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Операції з розрахунково-касового обслуговування суб'єктів господарювання.

Ведення рахунків клієнтів. Види рахунків, порядок їх відкриття та обслуговування. Особливості ведення бюджетних рахунків. Процедура закриття банківських рахунків.

Безготівкові міжгосподарські розрахунки. Форми безготівкових розрахунків. Платіжні інструменти та схеми здійснення платежів у господарському обороті. Розрахунки платіжними дорученнями та чеками. Характеристика та переваги розрахунків акредитивами. Вексель як форма міжгосподарських розрахунків.

Міжбанківські розрахунки. Кореспондентські відносини між банками. Види і порядок функціонування кореспондентських рахунків. Система електронних платежів України (СЕП). Структура СЕП та технологія обробки інформації. Організація безпеки розрахунків та захист інформації в СЕП.

Розрахунки з використанням платіжних карток. Види та загальна характеристика платіжних систем, що діють в Україні. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП), її призначення та учасники. Види, характеристика та межі використання платіжних карток.

Сфера використання готівкових розрахунків. Касові операції комерційних банків. Порядок приймання банками готівки. Порядок видачі банками готівки. Здійснення касових операцій через банкомати. Забезпечення касової діяльності банку. Контроль за дотриманням касової дисципліни

Тема 5. Операції банків з векселями

Вексель та його економічна сутність. Види і характеристика векселів. Реквізити векселя та порядок їх заповнення. Види вексельних операцій банків, їх загальна характеристика.

Активні операції з векселями. Операції по врахуванню векселів, їх економічна сутність. Кредитування під заставу векселів. Гарантійні операції з векселями. Авалювання та акцептування векселів. Перевірка юридичної та економічної надійності векселя.

Пасивні операції з векселями. Перерахування векселів як засіб залучення коштів. Емісія та використання банківських векселів.

Посередницькі операції банків з векселями. Інкасування векселів. Зберігання векселів за дорученням клієнтів.

Тема 6. Кредитні операції банків

Кредитна політика банку і основи організації кредитної роботи в банку.

Суб'єкти кредитних відносин. Принципи і умови банківського кредитування. Позичкові рахунки та режими їх використання. Характеристика етапів кредитування. Кредитні ризики та методи їх мінімізації.

Види банківських кредитів та їх економічна характеристика. Ознаки класифікації кредитів за методикою НБУ. Особливості надання споживчих і іпотечних кредитів. Кредитні лінії. Контокорентні і онкольні кредити.

Тема 7. Операції банків з цінними паперами

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів. Вимоги до ліцензування операцій банків з цінними паперами. Організація виконання банком операцій з цінними паперами.

Емісійні операції комерційних банків. Операції з випуску пайових цінних паперів. Операції з випуску боргових зобов'язань. Випуск похідних цінних паперів.

Інвестиційні операції банків з цінними паперами, їх загальна характеристика.

Заставні операції банків з цінними паперами. Вимоги до цінних паперів як до предмету застави. Особливості отримання кредитів від НБУ під заставу державних цінних паперів.

Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів. Реєстраторські, депозитарні та облікові операції банків.

Тема 8. Банківські інвестиції

Економічна сутність і форми банківських інвестицій. Цілі та стратегії інвестиційної діяльності комерційних банків.

Інвестування шляхом довгострокового кредитування. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Ефективність реальних інвестицій банку і моделі її оцінки.

Портфельні інвестиції банків. Принципи формування портфеля цінних паперів. Напрями проведення інвестиційного аналізу при формуванні портфеля цінних паперів.

Інвестиційні ризики та методи управління якістю інвестиційного портфеля.

Тема 9. Операції банків з іноземною валютою

Організація кореспондентських відносин з іноземними банками. Порядок відкриття кореспондентських рахунків в іноземних та уповноважених банках.

Міжнародні платіжні системи і їх характеристика. Операції банків з іноземною валютою: характеристика та законодавча база.

Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги

Загальна характеристика та види нетрадиційних банківських операцій та послуг. Лізингові операції, її технологія та значення лізингу для оновлення основних засобів в країні. Банківські гарантії та поручительства. Посередницькі, консультативні та інформаційні послуги. Трастові послуги комерційних банків. Факторинг і форфейтинг як методи кредитування. Операції з дорогоцінними металами.

Тема 11. Забезпечення фінансової стійкості банку

Форми бухгалтерської та фінансової звітності банку. Зміст і структура балансу. Фінансові звіти банку про прибутки та збитки.

Доходи банку, їх структура та джерела формування. Структура витрат банку. Прибутковість комерційного банку та методи її оцінки. Ліквідність та платоспроможність банку і чинники, що на них впливають.

Регулювання банківської діяльності з боку НБУ. Економічні нормативи, що регулюють діяльність банків, та контроль за їх дотриманням. Оцінка ефективності фінансової діяльності банку.

3.2 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Бюджет як економічна категорія. Функції бюджету держави. Бюджетна політика. Бюджетний механізм. Роль і місце бюджету в державному регулюванні соціально-економічного розвитку.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Суть та специфіка бюджету як фінансового плану в Україні. Бюджетна класифікація. Бюджетне планування. Використання програмно-цільового методу бюджетному плануванні. Бюджетне прогнозування.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит як показник стану бюджету. Причини виникнення та соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту та шляхи його скорочення.

Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи країни

Структура бюджетної системи та принципи бюджетного устрою. Розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Бюджетний процес. Управління бюджетною системою.

Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Бюджетне регулювання. Суть і зміст міжбюджетних відносин. Форми міжбюджетних відносин в Україні.

Тема 6. Система доходів бюджету

Суть, зміст та класифікація доходів бюджету. Загальна характеристика доходів бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Суть, склад, класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування. Розпорядники бюджетних коштів. Кошторис бюджетної установи. Бюджетне нормування.

Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Необхідність і склад видатків на економіку. Видатки бюджетів на фінансування окремих галузей економіки: видатки на промисловість та енергетику; видатки на АПК; операційні

видатки на розвиток економіки; інші видатки на економічну діяльність. Видатки бюджетів на науку та фундаментальні дослідження.

Тема 9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Видатки бюджетів на загальну середню освіту. Видатки бюджетів на підготовку кадрів. Видатки бюджетів на фінансування охорони здоров'я. Видатки бюджетів на фінансування закладів культури і мистецтва. Бюджетне фінансування розвитку фізичної культури і спорту. Видатки з бюджетів та фондів соціального страхування на соціальний захист населення.

Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління

Видатки на національну оборону. Видатки на управління.

Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Суть, поняття та форми державного кредиту. Суть і класифікація державних позик. Державний борг і способи коригування позикової політики.

3.3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами; його форми. Сутність страхування. Призначення страхування: захисне, розподільне, інвестиційне, стабілізаційне, міжнародне. Виникнення та етапи розвитку страхування. Зародження страхування в Україні. Форми організації фондів страхового захисту. Способи здійснення страхування: самострахування, взаємне страхування, комерційне страхування, державні страхові гарантії. Місце страхування в системі економічних категорій. Функції страхування. Сфери застосування страхування. Принципи страхування. Системи страхування. Роль страхування в активізації бізнесу; в економії коштів, що резервуються на покриття можливих втрат від непередбачених обставин; в ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення; у збільшенні обсягів інвестицій.

Тема 2. Класифікація страхування

Поняття про класифікацію, її наукове та практичне значення. Ознаки класифікації: історичні, економічні, юридичні. Класифікація за об'єктами страхування: особисте, майнове та страхування відповідальності. Класифікація за родом небезпеки. Класифікація за формами проведення. Класифікація за статусом страхувальника. Страхування за юридичними ознаками. Обов'язкове страхування. Добровільне страхування.

Тема А 3. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Роль страхових посередників. Перспективи розвитку страхового ринку України. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні. План маркетингу. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Реалізація страхових послуг. Страхові договори. Права та обов'язки сторін.

Тема 4. Страхові ризики та їх оцінка

Поняття ризику. Основні характеристики ризику. Визначення рівня ризику. Аспекти ризику в страхуванні. Частота ризику та розмір шкоди. Управління ризиком. Види ризику та їх оцінка. Суб'єктивні та об'єктивні ризики. Матеріальні й нематеріальні ризики. Чисті та спекулятивні ризики. Фундаментальні й часткові ризики. Ризикові обставини та страховий випадок. Ознаки страхового ризику. Роль ризик - менеджменту у виявленні, розпізнаванні, ідентифікації та визначенні методів впливу на ризик. Методи управління ризиком: скасування,

запобігання втратам і контроль, страхування, поглинання.

Тема 5. Перестраховання та співстраховання

Необхідність і сутність перестраховання, стан і перспективи його розвитку. Суб'єкти перестраховання. Ринки перестраховання. Вимоги законодавства України щодо перестраховання ризиків у нерезидентів. Методи перестраховання. Факультативне перестраховання. Облігаторне перестраховання. Форми проведення перестраховальних операцій. Пропорційне перестраховання. Квотні і екцедентні договори пропорційного перестраховання, їх характеристика, переваги та види. Непропорційне перестраховання: на базі екцеденту збитку, на базі екцеденту збитковості. Співстраховання й механізм його застосування.

Тема 6. Актуарні розрахунки та методи визначення тарифних ставок

Суть та особливості актуарних розрахунків. Основні задачі актуарних розрахунків. Класифікації актуарних розрахунків. Викупна сума. Актуарна калькуляція. Страхові резерви. Склад і структура тарифної ставки. Витрати на ведення справи. Показники страхової статистики. Страховий внесок. Види страхових премій.

Тема 7. Особисте страхування

Страхування життя та його основні види. Змішане страхування життя. Довічне страхування. Страхування до одруження. Страхування пенсій. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Страхування від нещасних випадків на транспорт; страхування військовослужбовців тощо. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків. Медичне страхування. Суб'єкти та об'єкти медичного страхування. Умови обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування,

Тема 8. Майнове страхування

Страхування майна юридичних осіб: суб'єкти страхування, страхові події, порядок укладання договорів, умови відшкодування збитків. Особливості страхування технічних ризиків. Страхування транспортних засобів: автомобільного та іншого наземного, морського, авіаційного транспорту. Страхування вантажів. Страхування майна громадян: будівель і споруд; тварин: домашнього та іншого майна.

Тема 9. Страхування відповідальності

Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро України та його функції. Міжнародна система «Зелена картка». Страхування відповідальності інших видів транспорту. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції. Страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності за забруднення довкілля. Інші види страхування відповідальності.

3.4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Сутність фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Фінансові послуги в економічному середовищі різного рівня розвитку. Пропозиція і попит на фінансові послуги. Ціноутворення на фінансові активи. Постачальники і споживачі фінансових послуг. Структуризація ринку фінансових послуг за класифікаційними ознаками. Ємність ринку фінансових послуг.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Правове регулювання фінансового ринку. Державні інститути (Національний банк

України - НБУ, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - НКЦПФР, Національна комісія, що здійснює державне регулювання на ринках фінансових послуг, Фонд державного майна України - ФДМУ, Антимонопольний комітет України - АМКУ та інші) та саморегульвні організації (Асоціація українських банків - АУБ, Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв - ПАРД, Українська асоціація інвестиційного бізнесу - УАІБ, Перша фондова торговельна система - ПФТС та інші). Аналіз прозорості ринку фінансових послуг. Лібералізація і жорсткість ведення бізнесу на ринку фінансових послуг.

Тема 3. Фінансові посередники

Роль посередництва в кругообігу капіталу. Банківські і небанківські фінансові посередники: комерційні та інвестиційні банки, інвестиційні фонди та компанії, довірчі товариства, страхові компанії і пенсійні фонди, фондові біржі та інші. Порівняльна характеристика надання послуг різними посередниками.

Тема 4. Процентні ставки та їх структура

Сутність поняття процентна ставка. Реальна та номінальна процентні ставки. Ринкова та безризикова процентні ставки. Врахування ризиків при визначення реальної процентної ставки. Модель Фішера. Визначення премії за ризик. Премія за інфляційні очікування. Премія за ризик. Класифікація процентних ставок.

Тема 5. Ризик та ціна капіталу

Ціноутворення на фінансовому ринку. Структура процентних ставок. Зміна вартості грошей в часі і методи визначення вартості грошових потоків, що генеруються фінансовими інструментами.

Сутність ризику та причини його виникнення Ризик систематичний і несистематичний. Методи визначення ризику фінансових інструментів. Модель оцінки капітальних активів, її фінансове значення. Ризик і дохідність цінних паперів.

Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів

Ринок капіталів його економічна природа та структура. Функції та суб'єкти ринку капіталів. Фондовий ринок як складова ринку капіталів. Функції фондового ринку. Інструменти фондового ринку. Облігації як класичні інструменти ринку капіталів. Класифікація облігацій. Порядок випуску облігацій внутрішніх позик. Облігації місцевих позик. Особливості емісії облігацій підприємств. Облігації зовнішніх державних позик України. Види процентних ставок по облігаціях та порядок їх виплат. Порядок оплати облігацій.

Тема 7. Ринок пайових цінних паперів

Сутність та види пайових цінних паперів. Акція як основний вид пайових цінних паперів. Класифікація акцій в країнах з ринковою економікою. Спекулятивні акції, акції з "блакитними корінцями". Дохідні акції та акції зростання. Циклічні та захищені акції. Характеристика простих акцій акціонерних товариств. Привілейовані акції та їх особливості. Акції інвестиційних фондів. Інвестиційні сертифікати та інститути, що їх емітують.

Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів

Економічна сутність похідних фінансових інструментів та їх класифікація. Види Фінансових інструментів. Ринок похідних фінансових інструментів як складова частина сучасного фінансового ринку. Історія виникнення та розвитку ринку строкових угод.

Характеристика основних похідних фінансових інструментів. Форвардні контракти. Визначення і види форвардних угод. Переваги та недоліки форвардних контрактів. Механізм укладання ф'ючерсних угод. Відмінності між ф'ючерсами і форвардами. Визначення та види опціонів. Своп- контракти та їх види.

Тема 9. Грошовий ринок і ринок банківських позик

Інституціональна складова ринку грошей. Фінансові інструменти грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Попит та пропозиція на грошовому ринку. Функції грошового ринку. Види та типи операцій, що відбуваються на ринку грошей. Розрахункові та касові операції. Схеми розрахункових операцій. Нормативне забезпечення розрахунково-касових операцій. Обліковий ринок та його особливості. Фінансові інструменти облікового ринку та їх характеристика. Характеристика міжбанківського ринку. Операції міжбанківського ринку. Розвиток грошового ринку в Україні. Операції відкритого ринку. Облігації внутрішньої державної позики.

Кредитний ринок як складова ринку капіталів та його функції на ринку капіталів. Банки як основні учасники кредитного ринку. Види довгострокових банківських кредитів. Іпотечне кредитування. Депозитні послуги на ринку капіталів. Лізингові операції, як різновид кредитних. Оцінка кредитоспроможності. Депозитні, трастові, лізингові, конверсійні позичкові, та інші фінансові послуги на ринку капіталів.

Тема 10. Валютний ринок

Суність та складові валютного ринку. Суб'єкти валютного ринку та їх класифікація. Об'єкти валютного ринку – валюта. Поняття конвертованості валюти. Класифікація валют. Валютний курс. Теорія паритету купівельної спроможності. Види валютних курсів. Форми міжнародних розрахунків. Валютні операції та їх класифікація. Валютний арбітраж. Особливості валютного ринку в Україні.

Тема 11. Фондова біржа та біржові операції

Історія розвитку бірж та основи їх організації. Фондова біржа як організаційно оформлений, постійно діючий ринок на якому здійснюється торгівля цінними паперами. Види фондових бірж. Біржові операції.

Біржовий ринок в Україні. Біржова та позабіржова торгівля цінними паперами. Індикатори фондового ринку – фондові індекси та рейтинги. Сутність біржового індексу. Функції фондових індексів. Приклади розрахунку фондових індексів.

Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз

Сутність та методи оцінки цінних паперів та їх інвестиційних якостей. Основні теорії оцінки цінних паперів. Сутність “теорії ходьби навмання”. Поняття і сутність теорії технічного аналізу цінних паперів. Методи, що застосовуються при здійсненні технічного аналізу. Сутність фундаментальної теорії оцінки цінних паперів. Поняття внутрішньої або поточної вартості цінних паперів. Визначення внутрішньої вартості процентних облігацій. Внутрішня вартість дисконтних облігацій. Внутрішня вартість привілейованих акцій. Моделі розрахунку внутрішньої вартості простих акцій. Модель Гордона. Визначення реальної прибутковості цінного паперу. Визначення збалансованого доходу на акції. Дохідність облігації на момент погашення. Коефіцієнт ліквідності цінного паперу.

4. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

4.1 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

1. Банківська система її призначення, структура, функції.
2. Банк як суб'єкт підприємницької діяльності. Класифікація комерційних банків.
3. Принципи діяльності комерційних банків і їх функції.
4. Базові банківські операції, їх характеристика. Активні і пасивні операції комерційного банку.

5. Характеристика ресурсів комерційного банку та способи їх формування.
6. Власний капітал комерційного банку, його функції, склад і механізм формування.
7. Залучений і запозичений капітал комерційного банку, його функції, структура, способи формування.
8. Депозити комерційного банку, їх характеристика, специфіка формування та використання в практиці банківської діяльності. Банківські сертифікати.
9. Управління банківськими ресурсами на макро- і мікрорівнях.
10. Форми безготівкових розрахунків, їх специфіка, сфера використання і порядок проведення розрахункових операцій.
11. Акредитивна форма розрахунку. Види акредитивів, їх особливості.
12. Види вексельних операцій комерційних банків, їх характеристика, цілі, відмінності.
13. Кредитна політика банку та основи організації кредитної роботи в банку.
14. Принципи та умови банківського кредитування. Характеристика етапів кредитування.
15. Класифікація банківських кредитів. Дотримання принципів банківського кредитування як запорука успішності виконання кредитного договору.
16. Кредитний ризик. Способи захисту та мінімізації від кредитного ризику.
17. Забезпеченість кредиту як спосіб управління кредитним ризиком. Застава та вимоги щодо неї.
18. Ціна банківського кредиту та фактори що впливають на її рівень. Способи нарахування банківських відсотків.
19. Факторинг і форфейтинг – як кредитні послуги комерційного банку.
20. Регулювання платоспроможності та ліквідності комерційних банків як запорука його стабільної роботи на ринку позикових капіталів.

4.2 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

1. Ознаки бюджету як економічної категорії
2. Бюджетна політика та її особливості
3. Бюджет як основний фінансовий план держави
4. Бюджетне планування: суть, принципи, методи
5. Поняття та призначення бюджетної класифікації
6. Бюджетний процес в Україні: суть, особливості та етапи
7. Бюджетний дефіцит: суть, причини виникнення та форми прояву
8. Поняття та структура та принципи побудови бюджетної системи України
9. Суть і передумови існування міжбюджетних відносин
10. Бюджетне регулювання: сутність, завдання та методи
11. Міжбюджетні трансферти, їхня класифікація та характеристика
12. Соціально-економічний зміст доходів бюджетів
13. Джерела та методи формування доходів бюджету
14. Бюджетна класифікація доходів
15. Податкові надходження до бюджетів, їхня характеристика
16. Неподаткові надходження до бюджетів, їхня характеристика
17. Доходи від операцій з капіталом, їхня характеристика
18. Економічний зміст видатків бюджетів
19. Бюджетна класифікація видатків
20. Розпорядники бюджетних коштів: види, функції, повноваження

4.3 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

1. Сутність, принципи та роль страхування
2. Класифікація страхування
3. Страховий ринок
4. Актуарні розрахунки та методи визначення тарифних ставок
5. Страхові ризики та їх оцінка
6. Особисте страхування
7. Майнове страхування
8. Страхування відповідальності
9. Страхова організація
10. Державне регулювання страхової діяльності
11. Перестраховання та співстрахування
12. Доходи, витрати і прибуток страховика
13. Фінансова надійність страхової компанії
14. Порядок укладення та ведення страхової угоди
15. Страхування життя та пенсій
16. Страхування від нещасних випадків
17. Медичне страхування
18. Страхування підприємницьких ризиків
19. Страхування кредитних і фінансових ризиків
20. Страхування майна і відповідальності громадян

4.4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

1. Сутність фінансового ринку та його місце у фінансовій системі.
2. Структура та функції фінансового ринку.
3. Класифікація фінансових інструментів.
4. Сутність та класифікація фінансових посередників.
5. Небанківські фінансові інститути.
6. Державне регулювання фінансового ринку.
7. Саморегулівні організації на фінансовому ринку України.
8. Поняття ануїтету та визначення його вартості.
9. Оцінка ризику фінансових інструментів.
10. Інструменти грошового ринку та операції з ними.
11. Державні цінні папери.
12. Визначення поточної вартості облігацій та їх доходності при погашенні.
13. Методи оцінки поточної вартості акцій.
14. Сутність, властивості та види опціонів .
15. Відмінності між форвардними та ф'ючерсними контрактами.
16. Професійна діяльність на ринку цінних паперів.
17. Фондова біржа, основні завдання та характеристика діяльності.
18. Сутність фондових індексів і їхні види.
19. Інфраструктура фондового ринку.
20. Класифікація валютних операцій.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д., Базилевич К. С. Страхова справа. 11-те вид. — К.: Товариство “Знання”, КОО, 2013. — 250 с.
2. Базилевич В.Д. Страховий ринок України. — К.: Товариство “Знання”, КОО, 2011. — 374 с.
3. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Страхование. — СПб: Питер, 2010. 256 с.
4. Барановський О.Г. Розвиток страхового бізнесу в Україні // Фінанси України. — 2012. — №8.
5. Бакаєв Л. О. Ринок фінансових послуг: навч. посіб./ Л. О. Бакаєв, Е. О. Соколова, І. П. Шиндирук, Л. П. Грознецька. — К.: ДЕТУТ, 2014. — 445 с.
6. Банківська система: навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Андрєєва О.В. — К.: ДЕТУТ, 2015 — 223 с.
7. Банківська система України : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. — Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. — 187 с.
8. Банківські операції: Підручник / А.М.Мороз, М.І.Савлук, М.Ф.Пуховкіна та ін.; За ред. А.М.Морова. - К.:КНЕУ, 2002. - 434с.
9. Бердар М.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 350 с.
10. Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— 864 с.
11. Бюджетний менеджмент. Практикум: Навч. посіб. / В. Федосов, С. Кондратюк, Л.Сафонова та ін.; За заг. ред. проф. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2005. — 420 с.
12. Бюджетна система : підруч. за ред. В. М. Федосова. С. І. Юрія. — К.: Центр учбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка. 2012. - 871с.
13. Бюджетний кодекс України // Закони України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> Буднік М. М. Фінансовий ринок: навч. посіб. / М.М.Буднік, Л. С.Мартюшева, Н. В.Сабліна .— К.: ЦУЛ, 2009. — 334 с.
14. Вовчак О.Д. Страховий захист. У книзі: Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.3/редкол.: С.В. Мочерний (відп.ред.) та ін. — К.: Видавничий центр “Академія”, 2012.
15. Вовчак О.Д. Страхування: Навчальний посібник. 3-те видання, стереотипне. — Львів: “Новий Світ – 2013”, 2006. — 480 с.
16. Вовчак О. Д., Скаско О. І., Стасів А. М. Банківський нагляд. Навч. посібник. Львів:- 2005
17. Гвозденко А.А. Основы страхования: Учеб. — М.: Финансы и статистика, 2008.
18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-ІУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
19. Гроші та кредит: навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Ільчук В.П., Андрєєва О.В. — К.: ДЕТУТ, 2013 — 263 с.
20. Гроші та кредит: Підручник за ред. М.І. Савлука — К.: КНЕУ, 2006.-722 с.
21. Гудзь Т. П. Банківській нагляд. Навч. посібник., К.: Ліра-К.: -2008. — 380 с.
22. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2011. - 256 с.
23. Клопків М. Кредитно-страховий альянс. — Тернопіль: Збруч, 2005.
24. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія та практика. Навч. посібник. 3-е видання доповн. та перероб. — К : - Центр учбової літератури 2011 — 325 с.
25. Конституція України // Закони України: Електронний сайт Верховної Ради України - <http://portal.rada.gov.ua/>
26. Кондратюк С.Я. Бюджетна система : Електронний навч.- метод. посібник.— дистанційна система навчання Web-ST // <http://10.1.1.200/>. — К.: КНЕУ, 2012.— 426 с.

27. Косова Т.Д., Циганов О.Р. Банківські операції. Навч. посібник. –К: - Центр учбової літератури, 2008 – 372 с.
28. Жибер Т.В., Коломієць Г.Б. Бюджетна система: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— К.: КНЕУ, 2009.— 311 с. Журавлев Ю.М., Секкерж Й.Г. Страхование и перестрахование (Теория и практика). — М.: Анкил, 2013.
29. Журавский Н.К. Основы транспортного страхования. — М.: Страхование дело, 2005.
30. Закон України «Про страхування» № 85/96 –ВР від 07.03.1996 року (Зі змінами і доповненнями). [електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
31. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30.10.96 № 448/96-ВР [електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>
32. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 7.12.2000 р. № 2121 [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
33. Закон України “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” від 15.03. 2001 № 2299 – III [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>
34. Закон України “Про Національний банк” від 20.05.99 № 679 –XIV [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу:// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
35. Закон України “Про обіг векселів в Україні” від 05.04.2001 № 2374-III [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
36. Закон України “ Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” від 05.04.2001 № 2364-III [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
37. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV [електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу до документу: <http://zakon.rada.gov.ua>
38. Заруба О.Д. Страхова справа: Підручник. — К.: Товариство «Знання», КОО, 2008. – 321 с.
39. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003.-364 с.
40. Клименко В. В., Акімова Л. П Фінансовий ринок: навч. посіб. / Л. П. Акімова, В. В. Клименко. - К: ЦНЛ, 2015.-324с
41. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 262 с.
42. Мещеряков А. А. Організація діяльності комерційного банку. Навч. посібник. К.: 2007 – 608 с.
43. Міжнародні розрахунки та валютні операції Навч. посібник / О.І.Береславська та ін. За ред. М.І.Савлука. - К.: КНЕУ, 2002. - 392с.
44. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К.: Знання, 2010, - 532 с.
45. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 504 с.
46. Партин Г.О., Загородній А. Г. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 379 с.
47. Плиса В.Й. Страхування: Навчальний посібник – К.: Каравела, 2010.–392с.
48. Податковий Кодекс України/ Кодекс від 02.12.10 р. № 2755-VI// Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - № 12. – 2010.- 496 с.
49. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000, № 2121-III, зі змінами та доповненнями //
50. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від

30.10.1996, №448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №51. – С.292.

51. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001, №2664-111 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

52. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006, № 3480-ІУ // Відомості Верховної Ради України. – 2006. - №31. – С.268.

53. Податковий кодекс України // Закони України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> Рудницький В.В. Экономика и организация страхового дела. — СПб.: Б.и., 2003.

54. Савлук М.І., Мороз А.М., Коряк А.М. Вступ до банківської справи: Навчальний посібник. - К.: - Лібра, 1998. - 344с.

55. Скоморовіч І. Г. Історія грошей і банківництва. // І.Г. Скоморовіч, С.К. Ревенчук, Я.Й. Малік та ін / Підручник. Під ред. Скоморовіч І. Г. К.: - Атіка, 2004 -340 с.

56. Савлук М.І., Мороз А.М., Коряк А.М. Вступ до банківської справи: Навчальний посібник. - К.: - Лібра, 1998. - 344с.

57. Страхування: Підручник / Керівник автор, колективу і наук. ред. С.С. Осадець. - К.: КНЕУ, - 2012. - 599 с.

58. Стрельбицька Л. М, Стрельбецький М. П. Основи безпеки банківської системи України. К.: - 2004

59. Терещенко О.А. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. - К.: КНЕУ , 2002. - 554 с.

60. Унінець – Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. Вид 2-ге, доп. і перероб: навч. посібник / В. П. Унінець-Ходаківська, О. І. Костюкевич, О. А. Лятамбор. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

61. Фещенко Л. В., Проноза П. В., Кузьминчук Н. В. Бюджетна система України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 440 с.

62. Фінанси підприємств за заг. ред. А.М.Поддєрьогіна – К.: КНЕУ, 2008.- 571 с.

63. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 400 с.

64. Цивільний кодекс України/ Кодекс від 16 січня 2003 р. № 435 – IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

65. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підручник / В. М. Шелудько — К.: Знання, 2006. — 535 с.

66. Шило В.П., Ільїна С.Б., Барабанова В.В., Криштопа І.І. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання): Теоретично-методичний посібник. - К.: Кондор, 2011. - 429 с.

**Декан ФУТ,
д.е.н., професор**

С.М. Боняр

**Зав. кафедри фінансів і кредиту,
д.е.н., професор**

Н.І. Богомолова